

VALSTYBINĖ ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBA**NUTARIMAS****DĖL VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS
2008 M. LAPKRIČIO 17 D. NUTARIMO NR. O3-187 „DĖL GAMTINIŲ DUJŲ
NAUJŲ VARTOTOJŲ PRIJUNGIMO ĮKAINIŲ SKAIČIAVIMO METODIKOS
PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2020 m. d. Nr. O3E-
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 11 dalies 4 punktu, 15 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 1 punktu, 9 straipsnio 2 dalimi ir 37 straipsnio 5 dalimi, atsižvelgdama į Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus 2020 m. d. pažymą Nr. O5E- „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2008 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. O3-187 „Dėl Gamtinių dujų naujų vartotojų prijungimo įkainių skaičiavimo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“, Taryba nutaria:

1. Pakeisti Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2008 m. lapkričio 17 d. nutarimą Nr. O3-187 „Dėl Gamtinių dujų naujų vartotojų prijungimo įkainių skaičiavimo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas) ir jį išdėstyti nauja redakcija:

„VALSTYBINĖ ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBA**NUTARIMAS****DĖL PRIJUNGIMO PRIE GAMTINIŲ DUJŲ SISTEMŲ ĮMOKŲ IR ĮKAINIŲ
NUSTATYMO METODIKOS PATVIRTINIMO**

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 11 dalies 4 punktu, 15 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 1 punktu, 9 straipsnio 2 dalimi ir 37 straipsnio 5 dalimi, Taryba nutaria:

Patvirtinti Prijungimo prie gamtinių dujų sistemų įmokų ir įkainių nustatymo metodiką (toliau – Metodika) (pridedama).“

2. Nustatyti, kad:

2.1. gamtinių dujų skirstymo sistemos operatoriai ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo šio nutarimo įsigaliojimo turi pateikti Tarybai duomenis pagal šiuo nutarimu nauja redakcija išdėstytos Prijungimo prie gamtinių dujų sistemų įmokų ir įkainių nustatymo metodikos 5 punktą;

2.2. pirmą kartą pagal šį nutarimą nustatant vartotojų sistemų, skirtų buitiniams vartotojams, prijungimo prie dujų sistemų įkainius, vadovaujamosi 2018 m. IV ketvirčio, 2019 m. I–III ketvirčių duomenimis;

2.3. Prijungimo įmokos ir įkainiai asmenims, pateikusiems prašymą prijungti vartotojo dujų sistemą, naują dujų sistemą ir (ar) naujų biodujų gamybos įrenginį prie dujų sistemos iki šio nutarimo įsigaliojimo dienos, skaičiuojami vadovaujantis metodikos redakcijos, galiojusios iki šio nutarimo įsigaliojimo, nuostatomis.

Tarybos pirmininkas

PATVIRTINTA

Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2008 m. lapkričio 17 d. nutarimu Nr. O3-187 (Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos 2020 m. d. nutarimo Nr. O3E- redakcija)

PRIJUNGIMO PRIE GAMTINIŲ DUJŲ SISTEMŲ ĮMOKŲ IR ĮKAINIŲ NUSTATYMO METODIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Prijungimo prie gamtinių dujų (toliau – dujos) sistemų įmokų ir įkainių nustatymo metodika (toliau – Metodika) taikoma apskaičiuojant ir taikant:

1.1. Prijungimo įmokas asmenims už naujų vartotojų dujų sistemų (toliau – vartotojo sistema), skirtų nebutiniams dujų vartotojams (toliau – nebutinis vartotojas), prijungimą prie dujų sistemos, naujų dujų sistemų prijungimą prie kitos dujų sistemos ir naujų biodujų gamybos įrenginių prijungimą prie dujų sistemos;

1.2. Naujų vartotojų dujų sistemų, skirtų buitiniams dujų vartotojams (toliau – buitiniai vartotojai), prijungimo prie dujų sistemos įmokas (toliau – įmoka buitiniams vartotojams);

1.3. Naujų vartotojų sistemų, skirtų buitiniams vartotojams, prijungimo prie dujų sistemos įkainius.

2. Metodikoje vartojamos šios sąvokos:

2.1. **Prijungimo įmoka** (toliau – įmoka) – operatoriaus apskaičiuota mokėtina pinigų suma, taikoma asmenims už:

2.1.1. naujų vartotojų sistemų, skirtų nebutiniams vartotojams, prijungimą prie dujų sistemos, arba

2.1.2. naujų dujų sistemų prijungimą prie kitos dujų sistemos, arba

2.1.3. naujų biodujų gamybos įrenginių prijungimą prie dujų sistemos;

2.2. **Naujų vartotojų sistemų, skirtų buitiniams vartotojams, prijungimo prie dujų sistemos įmoka** (toliau – įmoka buitiniams vartotojams) – operatoriaus apskaičiuota mokėtina pinigų suma, taikoma asmenims už naujų vartotojų sistemų, skirtų buitiniams vartotojams, prijungimo prie dujų sistemos paslaugą;

2.3. **Naujų vartotojų sistemų, skirtų buitiniams vartotojams, prijungimo prie dujų sistemos įkainis** (toliau – įkainis) – Tarybos patvirtintas įkainis, taikomas asmenims už vartotojų sistemų, skirtų buitiniams vartotojams, prijungimą prie dujų sistemos;

2.4. **Finansinė grynoji dabartinė vertė investicijoms** (toliau – FGDV(I)) – diskontuoto pinigų srauto (investicijų, pajamų ir veiklos sąnaudų grynas pinigų srautas) per projekto ataskaitinį laikotarpį suma, kuri parodo, kaip projekto grynujų veiklos pajamų srautas per projekto ataskaitinį laikotarpį, skaičiuojant šios dienos pinigų vertę, padengia investicijas;

2.5. **Biodujų gamybos įrenginys** – biodujoms gaminti (gauti), valyti ir paruošti pristatyti į dujų sistemą iki biodujų gamintojo ir kitos dujų sistemos nuosavybės ribos skirtas įrenginių kompleksas, jungiamas prie dujų sistemos;

2.6. **Projekto ataskaitinis laikotarpis** (toliau – ataskaitinis laikotarpis) – pilnų kalendorinių metų, kuriems pateikiamos projekto investicijų, veiklos išlaidų, veiklos pajamų, mokesčių, finansavimo, skaičius. Atliekant finansinį vertinimą, prielaidos vertinamos ir skaičiavimai atliekami projekto ataskaitiniam laikotarpiui, kuris lygus vartotojų sistemų,

skirtų nebuitiniams vartotojams ar biodujų gamybos įrenginiams, atveju – operatoriaus ir asmens, kurio sistema yra prijungiama, pagal Metodikos 14.1 papunktį suderintam metų skaičiui, o vartotojų sistemų, skirtų buitiniams vartotojams, atveju – 20 metų.

3. Kitos Metodikoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jas apibrėžia Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymas, Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų įstatymas, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas ir kiti teisės aktai.

4. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba) pagal Metodiką apskaičiuoja ir tvirtina įkainius, kurie yra nustatomi kiekvienam skirstymo sistemų operatoriui (toliau – SSO arba operatorius) individualiai.

5. SSO kasmet, ne vėliau kaip prieš du mėnesius iki naujų įkainių įsigaliojimo, pateikia Tarybai prašymą tvirtinti įkainius ir duomenis, nurodytus šios Metodikos priede, reikalingus įkainiams apskaičiuoti, kartu pateikdami priede nurodytus duomenis pagrindžiančią informaciją, išskyrus 6 punkte nurodytą atvejį. SSO laiku nepateikus skaičiavimams reikalingų duomenų bei juos pagrindžiančios informacijos, Taryba savo nutarimu gali pratęsti nustatytų įkainių galiojimo laiką.

6. Esant situacijai, kai SSO iki Metodikos įsigaliojimo datos nebuvo prijungęs naujų vartotojų sistemų, skirtų buitiniams vartotojams, ir dėl to negali pagal šios Metodikos priede pateiktą formą pateikti Tarybai duomenų, reikalingų įkainiams apskaičiuoti, pateikia prašymą Tarybai taikyti didžiausią rinkos dalį užimančio SSO įkainį, kuris patvirtinamas Tarybos nutarimu.

7. SSO ir perdavimo sistemos operatoriai (toliau – PSO arba operatorius) įmokas arba įmokas buitiniams vartotojams pagal Tarybos patvirtintus įkainius apskaičiuoja šioje Metodikoje nustatyta tvarka, individualiai kiekvienam asmeniui.

8. Įkainiai ir įmokos apskaičiuojami be pridėtinės vertės mokesčio (PVM).

9. Nebuitinio vartotojo, kuris savo lėšomis organizuoja dujų skirstymo sistemos įrengimo darbus ir ją įrengia, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 37 straipsnio 6 dalimi, sistemos prisijungimui prie dujų skirstymo sistemų taikomi tokie patys įmokos nustatymo principai, kaip ir visiems kitiems naujiems nebuitiniams vartotojams.

10. Vartotojo sistemos įrengimo kaina nėra reguliuojama.

11. Įmokos ir įmokos buitiniams vartotojams pagal Metodikos nuostatas taikomi asmenims, kurių vartotojo sistema ir (ar) dujų sistema ir (ar) biodujų gamybos įrenginiai pirmą kartą jungiami prie kitos dujų sistemos, arba asmenims, pageidaujantiems didinti dujų suvartojimą, kai nebeužtenka asmens esamos sistemos pajėgumų. Asmenys, įsigiję dujofikuotą objektą, asmenys, atnaujinantys nutrauktas dujų tiekimo sutartis, ar asmenys, kuriems yra keičiamos dujų apskaitos priemonės, nelaikomi naujai prijungiamais subjektais, todėl jiems įmokos nėra taikomos.

12. Įmoka, skirta biodujų gamybos įrenginiams prijungti nustatoma:

12.1. Kol nėra priimti ir įsigalioję Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 30–32 straipsnių įgyvendinamieji teisės aktai ir gautas Europos Komisijos pritarimas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalies nuostatas dėl biodujų skatinimo šių straipsnių nustatyta tvarka – *mutatis mutandis* pagal Metodikos III skyriaus tvarką;

12.2. Priėmus ir įsigaliojus Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 30–32 straipsnių įgyvendinamiesiems teisės aktams bei gavus Europos Komisijos pritarimą pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalies nuostatas dėl biodujų skatinimo Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 30–32 straipsnių nustatyta tvarka – pagal Metodikos III skyriaus tvarką, operatoriaus patiriamas investicijas, sąlygotas biodujų gamybos įrenginių (CAPEX_i), mažinant Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme numatytos prijungimo kainos nuolaidos dydžiu.

13. Asmenų sistemų prijungimas prie vietinių bendrojo naudojimo sistemų pagal Gamtinių dujų įstatymo 54 straipsnio 3 dalį *mutatis mutandis* vykdomas Metodikoje nustatyta tvarka.

II SKYRIUS PAGRINDINIAI INVESTICIJŲ Į DUJŲ SISTEMAS RODIKLIAI

14. Ataskaitinis laikotarpis nustatant:

14.1. įmoką, skirtą nebuitiniams vartotojams ir (ar) dujų sistemoms ir (ar) biodujų gamybos įrenginiams – ne ilgesnis nei 15 metų.

14.2. įkainį – lygus 20 metų.

15. Įkainis ir įmoka apskaičiuojami vadovaujantis naujo vartotojo sistemos ar dujų sistemos prijungimo prie dujų sistemos sutarties pasirašymo datą galiojančiomis, o jei įkainio ar įmokos skaičiavimo metu yra žinomi artimiausių laikotarpių duomenys, įvertinus vartotojo sistemos ar dujų sistemos prijungimo datą, ir žinomomis ateities prielaidomis dėl įkainio ir (ar) įmokos skaičiavimo.

16. Operacinės sąnaudos, patirtinos dėl vartotojo sistemos ar dujų sistemos prijungimo (OPEX), susideda iš:

16.1. eksploatavimo sąnaudų, kurios nustatomos:

16.1.1. SSO, kaip vidutinės SSO sąnaudos, priskirtos dujotiekių eksploatavimui (Eur/km), skaičiavimuose naudojant SSO vienerių kalendorinių metų prieš įkainių ir ar įmokų skaičiavimą faktines sąnaudas, įvertinus Lietuvos statistikos departamento paskutinį mėnesį prieš įmokų, skirtų vartotojų sistemų, skirtų nebuitiniams vartotojams ir (ar) dujų sistemoms skaičiavimą ir (ar) duomenų įkainiams nustatyti pateikimą paskelbtą vartotojų kainų indekso pokytį, lyginant su praėjusių metų tuo pačiu mėnesiu, proc., pakoreguotą efektyvumo rodikliu, kuris yra lygus 1 proc.;

16.1.2. PSO, kaip PSO prognozuojamos pagrįstos papildomos konkrečiau investicijų projekto sąlygotos sąnaudos;

16.2. nekilnojamojo turto mokesčio (toliau – NTM) sąnaudų:

16.2.1. įmokos, skirtos nebuitiniams vartotojams ir (ar) dujų sistemoms, atveju apskaičiuojamų pradinę turto, kuriam pagal teisės aktus taikomas NTM, vertę padauginant iš atitinkamoje savivaldybėje taikomo NTM tarifo dydžio;

16.2.2. įkainio atveju apskaičiuojamų pradinę turto, kuriam pagal teisės aktus taikomas NTM, vertę padauginant iš 1 % NTM tarifo dydžio.

III SKYRIUS ĮMOKŲ SKAIČIAVIMAS PRIJUNGIANT VARTOTOJŲ SISTEMAS, SKIRTAS NEBUITINIAMS VARTOTOJAMS, IR (AR) NAUJAS DUJŲ SISTEMAS

17. Įmoka yra lygi operatoriaus patiriamas ekonomiškai pagrįstas išlaidas viršijančioms išlaidoms, lygioms:

17.1. 0, kai $FGDV(I) \geq 0$;

17.2. $FGDV(I)$ moduliui, kai $FGDV(I) < 0$.

18. $FGDV(I)$ apskaičiuojama pagal (1) formulę:

$$FGDV(I) = \sum_{t=0}^T \frac{CF_t}{(1+D)^t} =$$

$$= \sum_{t=0}^T \frac{P_t - CAPEX_t - OPEX_t}{(1+D)^t}; \quad (1)$$

čia:

CF_t – t-aisiais metais operatoriaus patiriami pinigų srautai, sąlygoti naujų vartotojų sistemų, skirtų nebuitiniams vartotojams ir (ar) naujų dujų sistemų prijungimo, Eur;

$CAPEX_t$ – t-aisiais metais operatoriaus patiriamos investicijos, sąlygotos naujų vartotojų sistemų, skirtų nebuitiniams vartotojams, ir (ar) naujų dujų sistemų prijungimo, Eur;

D – diskonto norma, skirta įvertinti ateities pinigų srautų dabartinę vertę, yra lygi investicijų grąžos normai (WACC), apskaičiuotai pagal Tarybos interneto svetainėje skelbiamą WACC, proc.;

P_t – t-aisiais metais operatoriaus gautinos pajamos dėl padidėjusių transportuotinių dujų kiekių ir (ar) pajėgumų, sąlygotos naujų vartotojų sistemų, skirtų nebuitiniams vartotojams, ir (ar) naujų dujų sistemų prijungimo, apskaičiuotas pagal šios Metodikos 20 punktą, Eur;

t – metų skaičius nuo investicijų įgyvendinimo pradžios iki jo ataskaitinio laikotarpio pabaigos;

$OPEX_t$ – t-aisiais metais operatoriaus patiriamų operacinių sąnaudų padidėjimas, apskaičiuotas pagal šios Metodikos 16 punktą, Eur.

19. P_t apskaičiuojamos:

19.1. SSO atveju pagal (2) formulę:

$$P_{t\ SSO} = Q_t \times K_a; (2)$$

čia:

Q_t – minimalaus, užtikrinančio investicijos atsipirkimą, SSO planuojamo skirstyti dujų kiekio ir (ar) minimalių užsakytų pajėgumų padidėjimo, sąlygoto naujos vartotojo sistemos, ir (ar) naujos dujų sistemos prijungimo, nustatyto pagal Metodikos 21 punktą, dalis t-aisiais metais, MWh ir (ar) MWh/parą/metus.

K_a – SSO atskaitinė kainos viršutinė riba, apskaičiuota pagal šios Metodikos 20 punktą, Eur/MWh arba Eur/(MWh/parą/metus).

19.2. PSO atveju pagal (3) formulę:

$$P_{t\ PSO} = \sum_{t=1, j=1}^{T, J} Q_{t, j} \times K_j; (3)$$

čia:

$Q_{t, j}$ – minimalaus PSO planuojamo perduoti dujų kiekio ir (ar) minimalių užsakytų pajėgumų padidėjimo, sąlygoto naujo vartotojo sistemos ir (ar) naujos dujų sistemos prijungimo, nustatyto pagal Metodikos 21 punktą, dalis t-aisiais metais, MWh, MWh/parą/metus, MWh/parą/ketvirtį, MWh/parą/mėnesį, MWh/parą.

K_j – t metams patvirtintos PSO taikomos dujų perdavimo kainos už atitinkamas naujai vartotojo sistemai ir (ar) naujai dujų sistemai numatomas užsakyti ir (ar) įsigyti perdavimo paslaugas ir (ar) produktus, Eur/MWh, Eur/MWh/metus, Eur/MWh/ketvirtį, Eur/MWh/mėnesį, Eur/MWh/parą. Jeigu laikotarpiui, per kurį planuojama prijungti naują vartotojo sistemą ir (ar) naują dujų sistemą, operatoriaus kainos nėra nustatytos, remiamasi paskutinėmis galiojančiomis PSO taikomomis dujų perdavimo kainomis už perdavimo paslaugas ir (ar) produktus.

j – naujai vartotojo sistemai ir (ar) naujai dujų sistemai numatoma užsakyti ir (ar) įsigyti perdavimo paslauga ir (ar) produktas;

t – metų skaičius nuo investicijų įgyvendinimo pradžios iki jo ataskaitinio laikotarpio pabaigos.

20. SSO atskaitinė kainos viršutinė riba (K_a) apskaičiuojama pagal (4) formulę:

$$K_a = \frac{\Delta C + RAB_{SSO} \times WACC}{Q_{SSO}}; (4)$$

čia:

$\Delta C - t$ metų SSO reguliuojamos veiklos sąnaudos, nurodytos Tarybos nutarime dėl einamųjų ar ateinančių metų kainos ir (ar) pajamų viršutinės ribos nustatymo ar koregavimo (toliau – Nutarimas) arba Tarybos atitinkamo struktūrinio padalinio parengtoje pažymoje dėl einamųjų ar ateinančių metų kainos ir (ar) pajamų viršutinės ribos nustatymo ar koregavimo (toliau – Pažyma), kurios pagrindu įvyko SSO pajamų lygio patvirtinimas, Eur.

RAB_{SSO} – SSO reguliuojamo turto likutinė vertė t metų, kuriems nustatoma įmoka ar įkainis, pabaigoje, Eur;

WACC – laikotarpiui, per kurį planuojama prijungti naują vartotojo sistemą ir (ar) naują dujų sistemą, Tarybos nustatytų operatoriaus kainų ir (ar) pajamų viršutinėms riboms apskaičiuoti naudota investicijų gražos norma, proc.;

Q_{SSO} – SSO t -metais prognozuojamas transportuoti dujų kiekis ir (ar) užsakyti pajėgumai, nurodyti Nutarime arba Pažymoje, kurios pagrindu įvyko SSO pajamų lygio patvirtinimas, MWh arba MWh/parą.

21. Asmens, prijungiančio naują vartotojo sistemą, skirtą nebutiniam vartotojui, ar naują dujų sistemą, prijungimo sutartyje su operatoriumi nustatomas:

21.1. minimalus, užtikrinantis investicijos atsipirkimą, šio asmens transportuotinas dujų kiekis ir (ar) pajėgumai, kurių pagrindu nustatyta įmokos vertė, ir kurie ataskaitiniu laikotarpiu išdėstomi pagal operatoriaus ir šio asmens suderintas apimtis;

21.2. minimalių šio asmens transportuotinių dujų kiekių ir pajėgumų mokesčio, taikomo tuo atveju, jei šie įsipareigojimai nevykdomi, apskaičiavimo tvarka;

21.3. mokesčio, dėl pagal Metodikos 21.1 ir 21.2 papunkčiuose nustatyto reikalavimo, nevykdymo apmokėjimo terminai.

22. Užtikrinant, kad naujos vartotojo sistemos, skirtos nebutiniams vartotojams, ir (ar) naujos dujų sistemos prijungimas nedidintų kainos esamiems vartotojams, asmens, prijungiančio savo sistemą, ir operatoriaus susitarimu prijungimo sutartyje gali būti koreguojami pagal Metodikos 21 punktą nustatyti įpareigojimai, atsižvelgiant į faktinį asmens suvartojimą, atliekant šio asmens prijungimo prie dujų sistemos sutarties pakeitimus.

23. Jei operatoriaus įgyvendintų investicijų, tenkančių konkrečiai naujai vartotojo sistemai, skirtai nebutiniams vartotojams, ir (ar) naujai dujų sistemai faktinė vertė po visų prijungimo sąnaudas patvirtinančių dokumentų gavimo skiriasi nuo sąmatinės vertės daugiau kaip 3 proc., bet ne mažiau kaip 145 eurai, operatorius šiam asmeniui įmoką apskaičiuoja pagal faktiškai įgyvendintos investicijos dydį. Didesnė prijungimo įmoka gali būti nustatoma ir tuo atveju, jei faktinės vertės padidėjimą lėmė papildomų, sąmatoje nenumatytų darbų, būtinų šio asmens sistemai prijungti, poreikis, kuris objektyviai negalėjo būti numatytas rengiant sąmatą, arba sąmatoje numatytų darbų pabrangimas, susijęs su ekonominiais prekių ir paslaugų rinkos procesais.

24. Operatorius turi teisę naujos vartotojo sistemos, skirtos nebutiniams vartotojams, ir (ar) naujos dujų sistemos prijungimui taikyti mažesnę įmoką, nei apskaičiuotą pagal Metodikos 17–22 punktus, esant bent šioms sąlygoms:

24.1. Tarybos nutarimu yra suderintas investicijų projektas dėl tokios įmokos taikymo;

24.2. užtikrindamas, kad investicijos šiems asmenims prijungti nedidins kainos esamiems vartotojams ar sistemos naudotojams;

24.3. operatorius tokią įmoką gali taikyti konkretų laikotarpį apibrėžtoje teritorijoje ir neturi diskriminuoti kitų naujai prijungiamų asmenų sistemų. Kriterijai, kuriais vadovaujantis operatoriaus taikytų mažesnę įmoką, turi būti objektyvūs ir nediskriminuojantys;

24.4. įmokos taikymo dydį, laikotarpį bei apibrėžtą šios įmokos taikymo teritoriją operatorius paskelbia viešai.

25. Naujų vartotojų sistemų, skirtų nebutiniams vartotojams, ir naujų dujų sistemų įmokų nustatymo skaičiuoklė skelbiama Tarybos internetiniame puslapyje www.vert.lt. Taryba, atnaujiniusi šią skaičiuoklę dėl teisės aktų ar kitų pasikeitimų, atnaujintą skaičiuoklę paskelbia ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šių pasikeitimų įsigaliojimo dienos.

IV SKYRIUS

ĮKAINIŲ IR ĮMOKŲ SKAIČIAVIMAS PRIJUNGIANT VARTOTOJŲ SISTEMAS, SKIRTAS BUITINIAMS VARTOTOJAMS

26. Įkainiai nustatomi Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodikoje, patvirtintoje Tarybos 2013 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. O3-367 „Dėl Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodikos patvirtinimo“, (toliau – Kainų metodika) įtvirtintiems atskiriems buitinių vartotojų pogrupiams, kurie skirstomi pagal metinį suvartojamų dujų kiekį:

26.1. pirmam pogrupiui (Kainų metodikos 50.1 papunktis);

26.2. antram ir trečiam pogrupiui (Kainų metodikos 50.2 ir 50.3 papunkčiai).

27. Įmokos buitiniams vartotojams yra taikomos:

27.1. individualiai prijungiamoms vartotojų sistemoms, skirtoms buitiniams vartotojams, arba

27.2. praelyje suformuotame kvartale prijungiamoms vartotojų sistemoms, skirtoms buitiniams vartotojams, arba

27.3. vartotojų sistemoms, skirtoms bendrai vartotojų grupei prijungti.

28. Įmoka buitiniams vartotojams (P_b) apskaičiuojama pagal (5) formulę:

$$P_b = P_{buit\ past} + P_m \times A; (5)$$

čia:

$P_{buit\ past}$ – įkainis, kuris taikomas vartotojui nepriklausomai nuo prijungimo atstumo, Eur, apskaičiuojamas pagal Metodikos 29 punktą;

P_m – įkainis, kuris taikomas už kiekvieną reikalingą nutiesti dujotiekio metrą, Eur apskaičiuojamas pagal Metodikos 30 punktą;

A – naujai vartotojo sistemai, skirtai buitiniam vartotojui, prijungti tiesiamo dujotiekio, užtikrinančio šios sistemos prijungimą prie dujų sistemos, ilgis. Metodikos 27.1 papunkčio atveju lygus trumpiausiam geometriniam atstumui nuo naujos vartotojo sistemos, skirtos buitiniam vartotojui, dujų apskaitos spintelės (dujų sistemų atsakomybės ribos) iki esamos operatoriaus dujų sistemos dujotiekio prijungimo taško ir (ar) rekonstruojamo dujotiekio, m. Metodikos 27.2 ir 27.3 papunkčių atvejais, Metodikos 31–33 punktų tvarka nustatytas ilgis, m.

29. $P_{buit\ past}$ yra apskaičiuojamas pagal (6) formulę:

$$P_{buit\ past} = \frac{P_{buit} \times k_{past}}{n_{buit}}; (6)$$

čia:

P_{buit} – SSO patiriamas ekonomiškai pagrįstas išlaidas viršijančios išlaidos dėl vartotojų sistemų, skirtų buitiniams vartotojams, prijungimo, nustatytos vadovaujantis Metodikos 35 punktu, Eur;

k_{past} – SSO įgyvendintų investicijų vartotojų sistemoms, skirtoms buitiniams vartotojams prijungti, dalies, nepriklausančios nuo tiesiamų dujotiekių naujoms vartotojų sistemoms, skirtoms buitiniams vartotojams, ilgio, koeficientas. Šį koeficientą, vadovaudamasis Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų apraše, patvirtintame Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3-464 „Dėl gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“, (toliau – Aprašas) numatytais apskaitos principais, apskaičiuoja SSO, atsižvelgdamas į investicijas naujoms vartotojų sistemoms, skirtoms buitiniams vartotojams prijungti, įgyvendintas per paskutinius 4 ketvirčius iki duomenų įkainiams skaičiuoti pateikimo;

n_{buit} – vartotojų sistemų, skirtų buitiniams vartotojams, prijungtų per paskutinius 4 ketvirčius iki duomenų įkainiams skaičiuoti pateikimo, skaičius.

30. P_m apskaičiuojamas pagal (7) formulę:

$$P_m = \frac{P_{buit} \times (1 - k_{past})}{L_{buit}}; \quad (7)$$

čia:

P_{buit} – SSO patiriamas ekonomiškai pagrįstas išlaidas viršijančios išlaidos dėl vartotojų sistemų, skirtų buitiniams vartotojams, prijungimo nustatomos vadovaujantis Metodikos 35 punktu, Eur;

k_{past} – SSO įgyvendintų investicijų vartotojų sistemoms, skirtoms buitiniams vartotojams prijungti, dalies, nepriklausančios nuo tiesiamų dujotiekių naujoms vartotojų sistemoms, skirtoms buitiniams vartotojams, ilgio, koeficientas. Šį koeficientą, vadovaudamasis Apraše numatytais apskaitos principais, apskaičiuoja SSO, atsižvelgdamas į investicijas naujoms vartotojų sistemoms, skirtoms buitiniams vartotojams prijungti, įgyvendintas per paskutinius 4 ketvirčius iki duomenų įkainiams skaičiuoti pateikimo;

L_{buit} – paskutinius 4 ketvirčius iki duomenų įkainiams skaičiuoti pateikimo prijungtų vartotojų sistemų, skirtų buitiniams vartotojams, apmokestinamas atstumas, m, t. y. apmokestinamo atstumo suma (individualiai prijungiamoms vartotojų sistemoms, skirtoms buitiniams vartotojams, geometrinio atstumo ir praeityje suformuotame kvartale prijungtomis vartotojų sistemoms, skirtoms buitiniams vartotojams, arba vartotojų sistemoms, skirtoms bendrai vartotojų grupei prijungti, tenkančio atstumo suma).

31. Kai praeityje buvo suformuotas ir dujofikuotas kvartalas arba dujofikuojama bendra vartotojų grupė, operatorius turi įvertinti potencialių buitinių vartotojų arba į bendrą vartotojų grupę įtrauktų vartotojų skaičių. Šių vartotojų dujų sistemoms prijungti įkainis skaičiuojamas įvertinant kvartalo arba bendros vartotojų grupės suformavimo metu apskaičiuotą metrų skaičių, tenkantį vienam praeityje suformuoto kvartalo buitiniam vartotojui arba bendros vartotojų grupės vartotojui (L_p). Įmoka, taikoma asmeniui už vartotojo sistemos, skirtos buitiniam vartotojui, prijungimą praeityje suformuotame kvartale arba vartotojo sistemos, įtrauktos į bendrą vartotojų grupę, ($P_{BVG\ t}$) apskaičiuojama:

$$P_{BVG} = P_{buit\ past} + L_p \times P_m; \quad (8)$$

čia:

$P_{buit, past, t}$ – t-aisiais metais galiojantis įkainis, kuris taikomas nepriklausomai nuo atstumo ir pajėgumų, Eur;

L_p – metrų skaičius, tenkantis praeityje suformuoto kvartalo naujai vartotojo dujų sistemai, skirtai buitiniam vartotojui, arba vienai bendros vartotojų grupės vartotojo dujų sistemai, apskaičiuojamas pagal Metodikos 32 punktą, m.

$P_{m, t}$ – t-aisiais metais galiojantis įkainis, kuris taikomas už kiekvieną dujotiekio metrą, Eur.

32. Metrų skaičius, tenkantis vienai praeityje suformuoto kvartalo vartotojo sistemai, skirtai buitiniam vartotojui, arba vienai bendros vartotojų grupės vartotojo sistemai, apskaičiuojamas pagal (9) formulę:

$$L_p = \frac{L_{BVG}}{n_b}; \quad (9)$$

čia:

L_p – metrų skaičius, tenkantis praeityje suformuoto kvartalo vartotojo dujų sistemai, skirtai buitiniam vartotojui, arba vienai bendros vartotojų grupės vartotojo sistemai;

L_{BVG} – praeityje suformuoto kvartalo dujotiekio ilgis arba visas bendrai vartotojų grupei įrengiamos skirstymo sistemos ilgis (visas įrengiamos skirstymo sistemos ilgis, įtraukiant skirstomojo dujotiekio vartotojo atšakas), m;

n_b – praeityje suformuoto kvartalo vartotojų sistemų, skirtų buitiniams vartotojams, arba bendros vartotojų grupės vartotojų sistemų skaičius.

33. Dujofikuojuojant praeityje suformuotą kvartalą arba bendrą vartotojų grupę laikoma, kad atskira daugiabučio gyvenamojo namo laiptinė yra nauja viena vartotojo sistema, skirta buitiniams vartotojams, ir įmoka naujai vartotojo sistemai, skirtai buitiniam vartotojui, skaičiuojama pagal (5) formulę. Skaičiuojant įmoką buitiniams vartotojams, dujas naudosiantiems daugiabučiuose namuose, operatoriaus pagal (5) formulę apskaičiuota įmoka buitiniams vartotojams padalijama iš prie dujų sistemos (dujų sistemos įvado į atskirą laiptinę) galimo prijungti naujų vartotojų (butų) skaičiaus, įskaitant ir jau prijungtus naujus buitinius vartotojus (butus). Asmenys dujų įmonės apskaičiuotą prijungimo įmoką už vartotojų sistemų, skirtų buitiniams vartotojams, prijungimą daugiabučiuose namuose praeityje suformuotuose kvartaluose, turi sumokėti jungdamiesi prie dujų sistemos ar daugiabučio namo vartotojų sistemos, nepriklausomai nuo prijungimo momento.

34. Operatoriaus patiriamas ekonomiškai pagrįstas išlaidas viršijančios išlaidos dėl vartotojų sistemų, skirtų buitiniams vartotojams, prijungimo (P_{buit}) yra laikomos išlaidomis lygiomis FGDV moduliui, kai $FGDV(I) < 0$.

35. P_{buit} apskaičiuojama pagal (10) formulę:

$$P_{buit} = FGDV(I) = \sum_{t=0}^T \frac{CF_{t\ buit}}{(1+D)^t} = \\ = \sum_{t=0}^T \frac{P_{t\ buit} - CAPEX_{t\ buit} - OPEX_{t\ buit}}{(1+D)^t}, \quad (10)$$

čia:

$CF_{t\ buit}$ – t-aisiais metais operatoriaus patiriami pinigų srautai, sąlygoti naujų vartotojų sistemų, skirtų buitiniams vartotojams prijungimo, Eur;

$CAPEX_{t\ buit}$ – t-aisiais metais operatoriaus patiriamos investicijos, sąlygotos per praėjusius 4 ketvirčius atliktų investicijų naujų vartotojų sistemų, skirtų buitiniams vartotojams prijungimo, indeksuotos $\Delta SSKI$, Eur. $\Delta SSKI$ – metinis inžinerinių statinių statybos kainų pokytis, apskaičiuotas paskutinių 4 ketvirčių Lietuvos Respublikos statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės skelbiamų mėnesinių Statybos sąnaudų elementų kainų indeksų ($SSKI$) inžineriniams statiniams vidurkį lyginant su ankstesnių 4 ketvirčių skelbiamų mėnesinių statybos sąnaudų elementų kainų indeksų inžineriniams statiniams vidurkiu, proc.;

D – diskonto norma, skirta įvertinti ateities pinigų srautų dabartinę vertę, yra lygi laikotarpiui, per kurį planuojama prijungti naujas vartotojų sistemas, skirtas buitiniams vartotojams, Tarybos nustatytų operatoriaus kainų ir (ar) pajamų viršutinėms riboms apskaičiuoti naudotai investicijų grąžos normai ($WACC$), proc.;

$P_{t\ buit}$ – t-aisiais metais operatoriaus gautinos pajamos dėl padidėjusių skirstomų dujų kiekių ir (ar) pajėgumų, sąlygotos naujų vartotojų sistemų, skirtų buitiniams vartotojams prijungimo, apskaičiuotas pagal šios Metodikos 37 punktą, Eur;

t – metų skaičius nuo investicijų įgyvendinimo pradžios iki jo ataskaitinio laikotarpio pabaigos;

$OPEX_{t\ buit}$ – t-aisiais metais operatoriaus patiriamų operacinių sąnaudų padidėjimas, apskaičiuotas pagal šios Metodikos 16 punktą, Eur;

36. $P_{t\ buit}$ apskaičiuojamos pagal (11) formulę:

$$P_{t\ buit} = Q_{t\ buit. vid} \times K_a; \quad (11)$$

čia:

$Q_{t \text{ buit. vid}}$ – operatoriaus t-aisiais metais planuojamas transportuoti dujų kiekis prijungiamomis vartotojų sistemomis, skirtomis buitiniams vartotojams, MWh ir (ar) MWh/paraž/metus. Šis kiekis nustatomas padauginant vidutinį metinį jau esamų atitinkamo pogrupio buitinių vartotojų suvartojamą kiekį iš per praėjusius 4 ketvirčius atitinkamo pogrupio naujai prijungtų vartotojų sistemų, skirtų buitiniams vartotojams, skaičiaus.

K_a – SSO atskaitinė kainos viršutinė riba, apskaičiuota pagal šios Metodikos 20 punktą, Eur/MWh arba Eur/(MWh/paraž/metus).

37. Jei operatoriaus nustatytas dujotiekio geometrinis atstumas, priskirtas konkrečiai naujai vartotojo sistemai, skirtai naujam buitiniam vartotojui, skiriasi nuo planuojamo daugiau kaip 1 metru, operatorius įmoka buitiniam vartotojui apskaičiuoja pagal patikslintą dujotiekio geometrinį atstumą. Jei susidaręs skirtumas yra mažesnis nei 1 metras, operatorius įmokos buitiniam vartotojui neperskaičiuoja. Praeityje suformuoto kvartalo buitiniams arba dujofikuojamos bendros vartotojų grupės vartotojams prijungimo įmoka neperskaičiuojama.

V SKYRIUS DUJŲ SISTEMŲ PLĖTROS INVESTICIJOS

38. Investicijos į dujų sistemų plėtrą konkrečioje teritorijoje pateikiamos operatoriaus rengiamame investicijų projekte ir apskaičiuojamos pagal detalią sąmatą.

39. Tuo atveju, kai operatorius vykdo vartotojų sistemų ir (ar) dujų sistemų ir (ar) biodujų gamybos įrenginių prijungimą, įvertinęs dujų sistemų perspektyvinę plėtrą, užtikrinančią didesnius dujų sistemos pajėgumus, nei reikia naujiems asmenims prijungti, investicijos, reikalingos naujiems asmenims, įvertinamos rengiant investicijų projektą ir sudarant atskirą sąmatą tokiai dujų sistemai, kuri optimaliai užtikrintų tik naujoms vartotojų sistemoms, dujų sistemoms ir biodujų gamybos įrenginiams reikalingus pajėgumus. Apskaičiuodamas prijungimo įmoką asmenims, kurie bus prijungiami prie šių dujų sistemų ateityje, atlikdamas naujas investicijas, operatorius turi teisę pridėti praeityje jau atliktų investicijų dalį, kuri buvo būtina, norint asmeniui užtikrinti jo pageidaujamus pajėgumus.

40. Kai investicijų projekte numatytos reikalingos investicijos naujiems asmenims prijungti apima daugiau nei vieną asmenį, tai investicijos konkrečiam asmeniui prijungti (I_i), kuriomis sukuriama dujų sistemos pajėgumai konkretaus naujo asmens sistemos prijungimo taške, skaičiuojamos pagal (12) formulę:

$$I_i = I_K \times \frac{A_i \times G_i}{\sum_{i=1}^n (A_i \times G_i)}; \quad (12)$$

čia:

I_K – investicijų projekte numatytos investicijos asmenims prijungti, Eur;

A_i – dujų sistemos ilgis nuo i-tojo naujo asmens sistemos prijungimo taško iki esamos dujų sistemos, m;

G_i – i-tajam naujam asmeniui reikalingi dujų transportavimo pajėgumai asmens sistemos prijungimo taške, (m^3/h – buitiniams vartotojams, kWh/h – nebutiniams vartotojams);

n – naujų asmenų skaičius investicijų projekte.

41. Kai numatoma įrengti daugiau nei vieną vartotojų dujų sistemą, skirtą nebutiniams ir (ar) buitiniams vartotojams, ir (ar) dujų sistemas ir (ar) biodujų gamybos įrenginius, metrų ilgis priskirtas kiekvienai vartotojo sistemai, skirtai buitiniam ir (ar) nebutiniams vartotojui, ir (ar) dujų sistemai ir (ar) biodujų gamybos įrenginiui priskiriamas proporcingai jam priskirtiems pajėgumams, pagal (13) formulę:

$$A_{i \text{ buit}} = \frac{\sum_{i=1}^n A_i \times \sum_{i=1}^n G_{i \text{ sist}}}{N \times \sum_{i=1}^n G_i}; \quad (13)$$

A_i – dujų sistemos ilgis nuo i -tojo naujo asmens sistemos prijungimo taško iki esamos dujų sistemos, m;

$G_{i \text{ sist}}$ – i -tajai vartotojo dujų sistemai, skirtai buitiniam vartotojui ir (ar) nebutiniam vartotojui ir (ar) dujų sistemai ir (ar) biodujų gamybos įrenginiui, reikalingi dujų transportavimo pajėgumai šios sistemos prijungimo taške, (m^3/h – buitiniams vartotojams, kWh/h – nebutiniams vartotojams);

N – vartotojų sistemų skirtų buitiniams vartotojams ir (ar) nebutiniams vartotojams ir (ar) dujų sistemoms ir (ar) biodujų gamybos įrenginiams skaičius;

G_i – i -tajam naujam asmeniui reikalingi dujų transportavimo pajėgumai asmens sistemos prijungimo taške, (m^3/h – buitiniams vartotojams, kWh/h – nebutiniams vartotojams).

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

42. Tarybai nustačius, kad operatoriai nevykdo ar netinkamai vykdo Metodikoje nustatytas sąlygas, šios įmonės atsako teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

43. Tarybos veiksmai ir neveikimas, susiję su Metodikos taikymu ir įgyvendinimu, gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Prijungimo prie gamtinių dujų sistemų
įmokų ir įkainių nustatymo metodikos
Priedas

(Vartotojų sistemų, skirtų buitiniams vartotojams įkainio skaičiavimo lentelės forma)

_____ (įmonės pavadinimas)

_____ (įmonės teisinė forma, buveinės adresas, telefonas, faksas, el. paštas, registro, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys, pavadinimas, įmonės kodas, PVM mokėtojo kodas)

**VARTOTOJŲ SISTEMŲ, SKIRTŲ BUITINIAMS VARTOTOJAMS ĮKAINIŲ
SKAIČIAVIMO LENTELĖ**

20.....m.....d. Nr.

_____ (sudarymo vieta)

Eil. Nr.	Rodikliai	Mato vnt.	20_ – 20__			20__ – 20__				
			I			II				
	Pogrupis	-	Individu aliai	Bendra vartotojų grupė	Viso:	Turto vertė, kuriai taikomas NTM	Individualiai	Bendra vartotojų grupė	Viso:	Turto vertė, kuriai taikomas NTM
1.	Praėjusių 4 ketvirčių dujų įmonės atliktos investicijos naujiems buitiniams vartotojams prijungti, iš viso: (išvardinti pagal turto grupę)	Eur								
1.1.		-								
1.2.		-								
...		-								
2.	Dujų įmonės faktiškai nutiestas dujotiekio ilgis, m iš viso									
3.	Dujų įmonės apmokestintas ilgis, m iš viso:	m								
4.	Prijungtų naujų buitinių vartotojų skaičius iš viso:	vnt.								
5.	Naujų buitinių vartotojų dujų suvartojimas iš viso:	tūkst. m ³ /vart. arba MWh/vart.								
6.	Naujų buitinių vartotojų ribinės eksploatacinės sąnaudos, iš viso:	Eur/km								
7.	k _{past}	-								

Pastaba: pateikiant duomenis, vertinamos tik investicijos (investicijų projektai), kurios skirtos tik vartotojų sistemoms, skirtoms buitiniams vartotojams prijungti.

20 _____ m. _____ Įmonės vadovas _____